

Slovenski List.

Neodvisno slovensko krščanskosocijalno glasilo.

Štev. 67.

V Ljubljani, v saboto 20. novembra 1897.

Letnik II.

„Slovenski List“ izhaja v sredo in soboto. — Naročnina je za vse leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četr let 1 gold. Vsaka številka stane 5 novč. — Dopisi pošiljajo se uredništvu „Slov. Lista“ v Ljubljani. — Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo; rokopisi se ne vračajo. — Naročnina, reklamacije in oznanila se pošiljajo upravništvu „Slov. Lista“ v Ljubljani. Uredništvo in upravništvo sta v Ljubljani, Gradišče štev. 15. Uradne ure od 10. do 12. dopoldne. — Oznanila se računajo po navadni ceni.

Cesarjeve besede.

Dne 17. novembra popoldne je cesar vsprejel ogersko in avstrijsko delegacijo, in sicer vsako posebej, do obeh je pa imel enak govor, v katerem je načrtan naš položaj do tujih držav. Cesarjeve besede se glasé:

„Zahvalim se za izraze zveste udanosti. Tekom zadnjega leta je položaj na vzhodu vzbujal mnogo skrbi, katere pa so velesile odstranile s skupnim postopanjem. Evropski koncert se je pokazal kot mogočen faktor v vzhodnih zmešnjavah, in, četudi ni mogel preprečiti obžalovanja vredne vojske med Turčijo in Grško, vender se je njegovemu trudu posrečilo, da je bila ta vojska omejena in posredovanjem držav končana. Naloga evropskega koncerta je sedaj, da uravná razmere na Kreti, ki pod oblastjo turškega sultana dobi obširno avtonomijo in zagotovilo boljše bodočnosti.

Z zadovoljstvom naglašam, da so naše razmere do vseh držav najboljše. Vedno je še zveza z Nemčijo in Italijo trdna podlaga naši politiki. Da to podlago ohrani in utrdi, je vedna skrb moje vlade. Gotovost miru pa še pomnožuje in zagotavlja prijateljsko razmerje do ruske države. Mnogi Moji sestanki z ruskim carjem so me prepričali o soglasju z Rusijo ter utrdili medsebojno zaupanje, ki more biti le koristno za bodočnost. Z veseljem se spominjam obiska Nj. Veličanstva nemškega cesarja, Mojega zvestega prijatelja in zaveznika, tukaj na Dunaju in v Pešti. Istotako se hvaležno spominjam Svojega laškega bivanja v Rumuniji in obiska Nj. Veličanstev kralja in kraljice rumunske. Glavna naloga Moje vlade bode tudi v prihodnje, da varuje koristi evropskega miru, ter upam, da smemo mirno zreti v prihodnost.

Vojna uprava se je tudi letos ozirala pri

svojih zahtevah na gospodarski in finančni položaj države, akoravno so spomladi razni dogodki zahtevali hitrejšo izpopolnitev vojnih priprav, katere so se že izvršile ali pričele. Te priprave pa so se vršile v gotovem okvirju, s katerim se ujema vojni proračun za l. 1898. Vsled normalnega gospodarskega napredka bodeta Bosna in Hercegovina tudi prihodnje leto potreščino pokrili s svojimi dohodki.

Izročam predloge Moje vlade Vaši znani previdnosti in rodoljubni požrtvovalnosti, želim Vam najboljši vseh ter Vas srčno pozdravim“.

Vse časništvo slavi našega cesarja kot pospeševalca evropskega miru in se zadovoljno izraža o njegovem nagovoru do delegacij. Posebno se opaža poudarjanje soglasja in medsebojnega zaupanja med Avstrijo in Rusijo. Vse to nas avstrijske Slovence lahko navdaja z nado boljše bodočnosti.

Po nagovoru je cesar ogovarjal delegate. Dr. Šusteršiča je vprašal, če je zadnji potres v Ljubljani napravil zopet veliko škode in če kaj pridno zidajo nove hiše, čimur je dr. Šusteršič pritrdil. Mnogo je govoril cesar o delovanju v državnem zboru s češkimi in poljskimi poslanci, zastopnika Trsta in Gorice je tolažil s tem, da bode obema mestoma v procvit nova železnica, in lahko se je nasmehnil cesar poslancu Döberniggu, ko ga je vprašal, če je on tudi deželni poslanec, in dobil odgovor: „Ne, imam še z državnim zborom preveč opraviti“.

Italijanske delegate je cesar nagovarjal v italijanskem jeziku.

Izvirni dopisi.

S Koroškega, 18. novembra. (Čuden popravek. — Deželna vlada in izraz „windisch“.) Dunajski „Vaterland“ je nedavno prinesel vest,

da je slovanska krščansko-narodna zveza zahtevala odstranitev našega deželnega predsednika, kar so nemško-nacionalni listi tudi ponatirnili, seveda s svojimi pripombami, kot nečuvno drznost Slovencev. Današnji katoliški „Kärntner Zeitung“ se pa poroča od nekod, da so ti glasovi povsem neresnični. Vsled poizvedovanja na merodajnem mestu je dopisnik lista „Kärntner Zeitung“ izvedel, „da se v imenovanem klubu odstranitev Nj. ekselence ni nikdar zahtevala“. Okoliš pa, da je ta vest prišla v „Vaterland“, razlaga pisec tako, da je morebiti kak klubov član usiljivemu žurnalistu hotel natveziti medveda. Pač čuden dementi, in, če je resničen, za nas koroške Slovence zelo vznemirljiv! Potem se ne čudimo, zakaj Schmidt-Zabierow še ostane. A to vender ni mogoče, da bi „K. Z.“ prav imela! Prepričani smo marveč, da so slovanski poslanci, ravnaoč se po sklepih vseslovenskega shoda, zahtevali premembo Slovincem sovražnega vladnega zistema na Koroškem, in torej tudi posredno, če ne izrecno, odstranitev sedanjega predsednika. Faktum je, da je Schmidt-Zabierow veliko dolgih let ta zistem vzdrževal in ga še vzdržuje, tedaj je tudi jasno, da bo prvi pogoj korenite spremembe vladnega zistema ta, da izgine nositelj in duša sedanjega zistema. Saj pač ni verjetno, da bi se v svojih, Slovincem sovražnih principih postarali Schmidt-Zabierow kar tako mogel spreobrniti. Naše mnenje je: čim prej gre, tem bolje! In na njegovo mesto naj pride pravičen mož, ki bi med drugim tudi svoje podložne uradnike podučil, da je beseda „windisch“ žaljiva in kazniva. Sedaj tega še ne vedo. V vladnem odloku z dne 30. oktobra 1897, kjer se razpisujejo dijaške ustanove, se namreč med pogoji neke ustanove bere, da imajo pravico do nje „die der windischen Sprache kundigen Jünglinge.“ Kdor ve, v kako zaničevalnem po-

Kolesarjeve povesti.

(Črtice. — Spisal Iv. Ev. Ribič.)

(Dalje.)

Ali zli duhovi ne mirujejo. Kolikokrat te vzbudé iz najlepšega sna, kolikokrat te oropajo za celo noč sreče, ki se smehlja vsakemu zdravemu človeku zastonj.

Tudi jaz se nisem dolgo zibal v Morfejevem naročju. Vzbudilo me je hripavo petje, hreščéči, razkavi glasovi, vpitje, šum in hrum. . . . Iz salona na vrtu so prihajali skozi moje odprto okno vsi ti zli glasovi. — Prižgal sem svečo in pogledal na uro. Kazala je nekaj čez eno po polnoči. Za vrata, skoro polovico noči mi je bilo ukradeno!

Naslonil sem se na okno, hoteč si ogledati tatove, ki so tako zmagoslavno prepevali pod menoj. — Jasna svetloba je prodirala skozi steklene stene salona. V njem pa so sedeli, stali, na pol ležali, govorili, prepevali, vpili in pili moji tatje. Elegantni gospodje so bili to v črnih frakih in belih ovratnikih, v obraz razžarjeni, zabuhli in zaripljeni. Med njimi so sedele, podobne pisanim šopkom — tri dame, v svetlih oblekah, s širokimi naramniki in umetnim nedrijem. Iz las so se jim nagibale uveneke po točnice. . . .

Siv oblček dima je plaval po salonu in zavijal vso družbo v skrivnosten čar, katerega je poviševalo še migljanje lučic in pozibavanje

grmov in dreves, ki so pomaljala ob stenah svoje košate veje tajnostno v noč. . . .

V tem se je začulo cingljanje jasnozvočnega zvončka, družba je posedla, potihnilo je ropotanje, šum se je polegel — zadonel je vzvišen glas. . . . Bled mladenič, dolgih, rujavih las, je stal ob mizi, iztezal živahno roke v zrak, napejnal prsa, se od časa do časa potrkal nanje, da so glasno zabobnela, ter govoril, slavil, navduševal, poveličeval . . . veličastno, vzneseno, ganljivo . . . lepo, lepo. . . .

Govoril je o nekem „Sängerbundu“.

Gospodje so za hip pozabili na živahno prejšnjo konverzacijo, zamaknjeno zrlili v govornika in mu pritrjevali, tiho kimajoč z glavami. . . .

Govornik je končal z navdušenimi verzi. Vsa družba je skočila na noge, dvignila kozarce, da se je razlivalo vino po oblekah, prtihi in tleh, ter se zapela glasno, šumno, bučno:

Vom Kulpafluss zum Rinschstrand
Soll unser Lied ertönen:
Hoch lebe das Gottscheer Land
Mit seinen deutschen Söhnen!*

Nato so zažvenketali kozarci in vino je pljusvalo po oblekah, prtihi, mizah, stoléh. . . .

Rahločutnim damam so stale solze v očeh. Ena izmed njih se ni mogla zdržati debelih solz, zapustila je salon. — Pod mojim oknom je rastla krivenčasta jablana; na njo se je naslonila, milo zaihtela in si brisala male, drobne oči.

Za nekoliko časa so se v drugo odprla vrata in prikazal se je mladi govornik. Počasi se je približal mladi ženski ter ji položil roko na upognjeno glavo.

Dekle se je zdrznilo.

„Pavla, čemu jokaš“? jo je vprašal sočutno in ji privzdignil obraz. Ona pa je še bolj zajokala, in skrivala na njegovih prsih svoj objokani obraz.

„Povej mi, srček, kdo je kriv tvojemu joku“?

„Ti . . . Heldenmuth, ti . . . ti sam . . . tvoje besede. Saj se ne morem nikoli zdržati joku, ako slišim tvoje navdušene besede, ako čujem tvoj zveneči glas. . . . Tvoji domoljubni govori me pretresajo, me navdušujejo za našo veličastno, orjaško Germanijo, za to očarljivo lepoto . . . a me ob enem navdajajo s strahom in bojznijo, da sem še vse premalo domoljubna, premalo strastna. . . . Vidim, da bi se mi moralo topiti srce od vskipenja in vznešenja, da bi bila . . . da . . . da bi bila vredna — tebe, moj Heldenmuth . . .“ in dekletce se mu je strastno privilo na prsi.

On pa je privzdignil objokani obrazek z obema rokama, poljubil ji drobne, mokre oči, upala, mrzličnorujna lica, tenke, višnjevkasto bledičaste ustnice in jo zopet pritisnil k sebi, govoreč ji tiho, skrivnostno šepetaje:

„Pavla, Pavlica, dušica, molči, ne plakaj! Ne vznemirjaj se! Tvoja ljubezen do veličastne

menu rabijo naši nasprotniki omenjeni izraz, si ne more tolmačiti, kako da si vlada upa, naj brže celo proti določbam ustanovnega pisma, v svojih uradnih odlokih posluževati se izrazov, ki žalijo Slovence.

Iz zlate Prage, dne 18. novembra. Češka podružnica „Slov. plan. društva“ je imela dne 17. t. m. drugi svoj redni večer. Po pozdravu predsednikovem je predaval g. dr. B. Franta „Sličice s slovenskih Alp in s Tur“, zanimivo pripovedujoč o svojem potovanju po teh krajih ter vpletajoč vmes dovtipne anekdote. Naglašal je, da mu je naš planinski svet nudil več duševnega užitka, nego Ture, ter končal svoje odobravanje predavanje z nadejo, kakó veselo bo takrat, ko se snidejo Čehi na naših planinah v lastni češki koči. G. akademik Valpotič je sviral nekaj komadov na klavirju, slovenska naselbina je podala venček narodnih in umetnih pesmij — in takó je prešel večer na občno zadovoljnost.

Mommsenu je na njegovo hujskanje in izzivanje Nemcev proti Čehom kaj odločno odgovoril v pesni mladi pesnik češki g. Ant. Sova. Pesen je izšla že v drugem izdanju in se menda preloži tudi na nemški jezik. Ž njo je ob enem pokazal pesnik, da češka moderna struja ni kozmopolitiška, kakor jo dolže.

Osobje narodnega gledališča v Pragi ustanavlja društvo v podporo sirot in vdov umrlih članov. — Socijalno demokratska doslednost v nedoslednosti se nam kaže zopet v tem, da nekje na Češkem baje zahtevajo češki socijalisti nemško (!) šolo.

Iz državnega zbora.

Seja dne 17. t. m., ki se je pričela popoludne ob treh, je bila kratka. Vazne so bile besede, katere je govoril poslanec dr. Danielak, pristaš stranke Stojalovskega. Naglašal je, da je jedna prvih točk programa njegove stranke, v narodnih rečeh skupaj hoditi s Slovani. Sicer smo, je raket, nasprotniki vlade, a pozabiti ne smemo, da smo udje velike slovanske družine. Ako nam dovoljujete občudovati Vašo nemško jedinstvo, nam bodete pač tudi priznali jedinstvo slovansko, izvirajočo iz narodnih čuvstev in dokazov uma. Ako pa postanemo izdajice Slovanstva, bi se nas morali še Vi sramovati. Te besede so neskončno zdražile Nemce, in posebno poslanca Hofmanna in Wernischa, ki sta vedno vmes godla z vzkliki.

V prvega podpredsednika zbornice je bil izvoljen dr. Kramar s 136 glasovi, levičarji so oddali 69 praznih listkov. Na vrsto so prišli potem nujni predlogi o podporah tistih, ki so bili poškodovani po povodnjih in ujmah. Po-

Germanije je velika, neusahljiva, nevenljiva. Tvoja dovtipna duša je vredna moje pesniške duše, tvoje srce najde spopolnilo v mojem, moje v tvojem. . . . Draga, sedaj sem prepričan, da je resnica, kar sem napisal v svoji zadnji, tebi posvečeni pesni: Tvoja ljubezen je žarka krogla, solnce, ki greje druge, a samo ostane vedno jednako gorko. . . . Ali si jo čitala?

„Čitala in — jokala do polnoči!“

„Ti si moja, Pavla!“

„Moj Heldenmuth!“

Dekle je odšlo v svojo sobico, da se odahne, umiri in morebiti — izjoče. Heldenmuth se je vrnil v salon, popravljajoč si dolge, mokre lase, ki so se mu bili vsuli čez čelo na suhi obraz.

Jaz pa sem se naveličal stati. Zlezal sem nazaj v postelj in poskušal zaspati. A ni se dalo. Zaman sem zapiral obrvi in vzvračal oči, vedno iznova so zabučala v salonu raskava grla, vedno iznova sem se vzbujal iz polsna. Nemirno sem se premetaval in nestrpnó čakal konca tem nenavadnim orgijam. . . .

Proti jutru so utihali hrepeči glasovi, šum in hrup je mineval, petje se je polegalo, žvenketanje kozarcev je nehalo. Počasni, nejednakomerni koraki so naznanjali, da se družba razhaja. Kmalu je vse potihnilo. Jaz pa sem iznova zaspal. . . .

(Konec prihodnjic.)

slanec Borčić je govoril za Dalmacijo, poslanec dr. Scheicher pa proti Židom, ki ljudstvo izsesavajo in si kopičijo milijone. Kmalu je pa seja postala nesklepčna, ker je bilo v zbornici premalo poslancev navzočih.

V večerajšnji seji, ki je čakala poldruugo uro na sklepčnost, je izjavil Rusin dr. Okuniewski, da je njegova stranka sicer proti jezikovnim naredbam, da pa ne morejo odobravati ker so Nemci spremenili boj zoper naredbe v borbo zoper Slovence. Potem se je nadaljevala razprava o podporah zaradi povodenj. Glavna govornika sta bila kršč. socijalist Steiner in dr. Stojan. Govoril je dalje tudi poljedelski minister grof Ledebur. Bila je sinoči seja o istem predmetu. Prihodnja seja bode v ponedeljek.

Italijanski zastopniki v delegaciji so močno ogorčeni nad Nemci, ker niso dobili nobenega mesta v proračunskem odseku. Šli so Lahi potožiti svoje težave grofu Badeniju. Ta je baje posredoval, da jim je odstopila desnica jedno mesto; umaknil se je Poljak Jadrzejevič in namestu njega je bil izvoljen Basevi. Nemci se že boje, da pojdejo Italijani v desnico.

Drugi podpredsednik postane poslanec dr. Viktor Fuchs, član katol. ljudske stranke, ki je izjavil, da sprejme kandidaturo. Legitimacijski odsek je pa sklenil, da se razveljavi volitev znanega razgrajča Wolfa. Potem pride na mesto njega v zbornico njegov nasprotnik Halwich, ki je pri volitvi dobil jeden glas manj, nego Wolf.

Politiški pregled.

Od Turške je dobila Avstrija popolno zaščeno v vseh točkah, kakor je zahteval poslanik baron Calice. Odstavljena sta dva turška uradnika v Mersini in slovesen pozdrav se napravi avstrijski zastavi.

Na Reki traja vznemirjenje. Bivšega župana Mayländerja je ministerstvo odstavilo od vodstva občinskih zadev. Odstopil je tudi podžupan Gelletich.

Praški župan in jezikovne naredbe. Novi rektor nemškega vseučilišča v Pragi, dr. Ulbrich, je po običaju povabil župana dr. Podlipnega, da bi prisostvoval njegovi inštalaciji. Župan pa mu je odgovoril, in sicer v češkem jeziku, da tega nikakor storiti ne more, ker so se profesorji nemškega vseučilišča izjavili proti jezikovnim naredbam in se sploh postavili na stališče, sovražno narodu češkemu.

Dunajski socijalni demokrati so v škripcih. Češki socijalni demokrati na Dunaju bi radi imeli svojo organizacijo, Nemci so pa sklenili, da jim je ne dovolijo. Zjezilo je Nemce posebno to, da je češki zastopnik Krapka povdarjal, da je Dunaj največje češko mesto, ker na Dunaju prebiva več Čehov, kakor v Pragi.

Narodni zbor na Kreti je poslal admiralom evropskih ladij, ki obdajajo Kreto, dvoje pisem, v katerih se zahteva, da naj turški vojaki gredo z otoka in da naj velesile imenujejo glavnega guvernerja, ki ne bode vzet iz turškega uradništva in do katerega imajo prebivalci otoka zaupanje. Sklenil je zbor tudi, da imej Kreta svoj prapor.

V Belem Gradu je vladne kroge vznemirila vest, da skuša črnogorski knez Nikola zblizati italijanskega kralja Humberta z ruskim carjem. Odkar je prišel v Belgrad razkralj Milan, se vedno bolj kaže nasprotstvo proti Črni Gori, mej Srbi se je pa uvedla zopet spijonaža. Ruski car je baje prepričan, da Milan vpliva na kralja Aleksandra v Rusiji sovražnem smislu, in zato se trdi, da je bil nevtogoma odpozvan iz Belega Grada ruski poslanik Izvolski, ki se več ne vrne, dokler bode Milan v Srbiji.

Vsenemški shod, ki se je nameraval vršiti v Berlinu, a je bil prepovedan, vršil se bode sedaj v Wiesbadenu. Govorili bodo tudi avstrijski poslanci.

Istrski veleposestniki so v sredo izvolili dr. Scampischija v deželni zbor. Izvoljenec je Italijan.

Bojkot so napovedali Čehom v Rumburgu. Mestni zastop je soglasno sklenil priporočati Nemcem, da naj ničesar ne kupujejo pri Čehih in ne jemlje čeških delavcev na delo.

Domače novice.

Po vipavski volitvi. Telefonuje se nam: „Take baharije pa še ne, odkar stoji „Narodna tiskarna“. Vse naše in Nackovo! Naš petelin je prišel na kup, sosedov je pa spodaj! Kar je še narodnih mežnarjev, vsi zvone in ključarji streljajo. Ta vel'k' sanktus je! Vipava je razsvetljena, ker je premagal brata brat. Kdor ni za boj, ta je osamljen. Da uide tej sramoti, se je ogrel še celo trezni in hladni Gruden v Jeličnem Vrhu. Planet se je zagledal v ta „špektakelj“, trčil bode ob zemljo malo kasneje, kakor je zračnil Falb.“ — No, mi se še ne veselimo. O Božiču bomo govorili, kadar pokaže dejanja. To pa povemo, da ga bomo, ako bode capljaj za Tavčarjem in stopil v nemško-liberalno zvezo, ravno tako cenili, kakor je dr. Tavčarja cenil „Slov. Narod“ dne 6. junija 1883., ko je pisal naslednje značilne besede: „Zveza županov se je prenelgila in zavzela za kandidata dr. Tavčarja, kateremu manjka treh glavnih političnih čednostij: discipline, takta in doslednosti, katere čednosti se ne dajo nadomestiti z nobenim „pronunciamento“.

V imenu idrijskih rudarjev se je oglasil v četrtek v „Narodu“ zopet neki „rudar“ iz Idrije. Dokazuje namreč, da sta dr. Ferjančič in Kobljar podatke za svoje govore v državnem zboru dobila od idrijske narodne stranke in da jih baje nista pobrala na idrijskih grabljah. Da, verjetno je, da so bili tačas možje, ki so jima dajali podatke, še pri narodni stranki, ali okusila sta pozneje na shodih Ferjančič in Kobljar, da so proti njuni volji zadnji čas prestopili mnogi narodni rudarji v tabor nenarodnih mokračev. Še celo gosp. mestnega župana, ki je s Kobljarjem dopisoval, bi spravil danes v največjo zadrego, kdor bi ga prišteval tisti narodni stranki, katera je nekdanj z veselim ploskom v ljubljanski reduti pozdravljala krščanski socijalizem. Sicer je pa to postranska stvar, odkod kdo dobi podatke, glavna stvar je to, da stori poslanec svojo dolžnost. Da jo je storil Kobljar glede Idrije v polni meri, sedaj tudi dopisnik ne prikriva. Najbrže je bil tudi dopisnik med tistimi narodnjaki, ki so grozili „Narodu“, da list vrnejo, ako ne priobči Kobljarjevega govora, in ta spomin se mu je oživel po naši zadnji notici. Kdo je za sedanje zboljšanje več storil, Kobljar ali Ferjančič, ni treba dokazovati. Gotova krivica je pa, ako se Kobljarjevo delo tihotapsko zakriva. Kobljar tudi še niti za trenutek ni menjal svojega političnega prepričanja ne v verskem, ne v narodnem in ne v socijalnem oziru, pač pa so ga menjali žalibog tisti idrijski rudarji in nerudarji, ki so v kljub Kobljarjevemu svarilu, da naj iztirajo iz Idrije katoliški veri in slovenski narodnosti nasprotno hujskače, sramotno se dali preslepiti od krivih nauk in so tako prišli na kolovoz sedanje „Narodove“ stranke, katere prva in zadnja naloga je istotako „farška gonja“, kakor pri mokračski stranki. Komur taka stranka ugaja, dober tek! Kobljarja pa, in sploh nobenega duhovna ne bodete nikdar našli v njeni sredi. Psovka „Dihur“, s katero se titulira „Slovenski List“, pa dokazuje, da je oni dopis pomagal skovati, ne rudar, ampak oni „Narodov“ drvar, ki je svoje šole dovršil na ljubljanskem Gradu. Rudarji so bolj olikani ljudje.

Vesela vest za Radovljico. Ravnokar je prišla za Radovljico prepomembna vest, da je visoka justična vlada po prizadevanju radovljiskega svetnika Ferka odločila se zidati v Radovljici na lastne stroške uradno poslopje za proračunjeno svoto 50.000 gld.

Častno občanstvo. Občinski odbor v Marji na Zilli je imenoval v svoji seji dne 3. t. m. nadučitelja Fr. Ellerja častnim občanom z ozirom na mnoge zasluge, katere si je pridobil za občino tekom 32letnega delovanja. — Dne 12. t. m. je izbral občinski odbor v Šmihelu nad Pliberkom (obč. Bistrica) častnim občanom preč. g. stolnega školastika in drž. poslanca Lamberta Einspielerja in Janeza Peteka v Podpeči. — Občinsko starašinstvo Idrsko pri Kobaridu je imenovalo v seji dne 13. t. m. soglasno g. grofa M. Marenzi-ja, tolminskega okrajnega glavarja, častnim občanom.

Glas iz občinstva. Piše se nam: Nasledki in znaki potresa izgublajo se v Ljubljani pri stavbah, nasprotno diči mnogo stavb naše mesto in stavi občinstvu mnogo lepih stanovanj na razpolaganje. Vsled tega izginjevajo za potrebo postavljene barake, ljubljanski dnevniki pa priporočajo mnogo lepih stanovanj, in lepaki na hišnih vratih kličejo mimogredoče, da si ogledajo stanovanja. Vse to kaže, da v Ljubljani že preostaje stanovanj, in hišni posestniki željno pričakujejo najemnikov, da bi jim najemščina vsaj nekoliko povrnila troške za poprave, oziroma nove stavbe, in pomagala plačevati davke in visoko naklado. Vzlic temu stojita še dve prostorni baraki na najlepših ljubljanskih trgih neomajani, in sicer baraka tvrde Mayerjeve na Kongresnem trgu, in baraka c. kr. notarja, hišnega posestnika in najmlajšega mestnega odbornika Ivana Plantan-a. Glede Mayerjeve barake se da opravičiti, da še stoji, ker vsled potresa podrti hiša, v kateri bode tvrda svojo trgovino nastavila, še ni dodelana; drugače se pa kaže položaj glede Plantanove barake, o kateri se širi po Ljubljani govoric, da bode stala toliko časa, dokler se ne preseli sodišče v novo zidano sodno palačo, o kateri se le toliko ve, da jo še niso pričeli zidati. Posestnik barake postal je vsled ugodnih pridobinskih razmer lastnik v mestu ležeče hiše, tedaj mu ne primanjkuje primerne stanovanja za pisarno, — pristojalu bi mu pa temveč kot občinskemu odborniku, da ne izziva občinstva s svojo barako, katero imenuje ljudski humor konkurenčno barako, — in da ne oškoduje s tem, da ne nastavi svoje pisarne v kaki hiši — drugih ljubljanskih hišnih posestnikov. Upamo da bode ljubljansko županstvo ukrenilo, kar mu velevala dostojanstvo in skrb za občni blagor.

Meščan.

Č. g. **Janez Golob**, župnik v Podbrezju je dne 17. t. m. umrl v Trstu. V Trstu so ga operirali na vratu. Pokopali so ga danes zjutraj v Podbrezju.

Slovensko gledališče v Ljubljani je odvisno od ravnatelja nemškega gledališča. V četrtek ni bilo slovenske predstave, ker je došel v Ljubljano neki nemški igravec dunajskega dvornega gledališča. Intendant slovenskega gledališča je večer, ki je bil namenjen slovenski predstavi, odstopila ravnatelju nemškega gledališča. Torej slovensko gledališko občinstvo mora ostati pred vrati radi nemških priredb. Taka konkurenca nemškemu podjetju je res občudovanja vredna!

Uradna poročila ljubljanskega mestnega magistrata. Piše se nam: Jednakopravnost bi morali imeti vsi listi, vsaj dnevniki v Ljubljani, če se objavlja uradno poročilo magistrata. Da temu ni tako, in da g. župan I. Hribar smatra poročila mestnega fizikata namenjena samo za pristaše in bralce „Slov. Naroda“, dokazuje nam objava dotičnega poročila samo v „Slov. Narodu“. Tu ne sme veljati nobeno strankarstvo; g. župan je lahko kot privatna oseba angažiran za „Slov. Narod“, a kot župan mora v tem oziru stati nad strankami. To željo so izrazili že razni krogi o priliki, ko je g. župan I. Hribar svoje poročilo o avdijenci pri Nj. Veličanstvu v Išču poslal samo „Slov. Narodu“.

Storimo tudi mi tako! V Zagrebu je izdala obrtna oblast naredbo, da morajo biti vsi gostilniški jedilni listi pisani na hrvaškem jeziku. Kdor se tej naredbi ne pokori in ima samo nemške jedilnike, kaznuje se ga z globo. Tudi za nekatere ljubljanske gostilničarje, ki se od nemških „Speisekart“ ne morejo ločiti, bi bilo priporočati jednake naredbe. Veselilo bi nas, ko bi se mestni magistrat v Ljubljani v tem oziru vendar jedenkrat odločno poprašal: Kako je z jedilnimi listi v mestni „Švicariji“?

V Novem Mestu so odvetniki in notar sklenili, da so njih pisarne v nedeljah zaprte.

Ptujski mestni svet je soglasno sklenil zaupnico Wolfu in drugim nemškim kričacem, ki se upirajo zoper „neslišana nasilstva“ v državnem zboru, želeč, da bi v nemškem narodu vstalo še več takih mož, kakor je Wolf, ki bi ne hoteli ničesar slišati o spravi s Slovani, dokler se ne odpravijo jezikovne naredbe. — Jedino primerna slovenska naredba bi bila: „Slo-

venska okolica ptujška napovej najodločnejši bojkot presitim Nemčurjem v Ptuj!“

Pri mariborskih občinskih volitvah so propadli „ultra Nemci“ ter so izvoljeni Nemci, ki niso še pozabili, da so Avstrijci. „Mariborčanka“ radi tega kar besni in sramoti mariborske Nemce kot največje bebce na svetu.

Volitve v slovenjegraški okrajni zastop so srečno končane. Slovenski možje so v veleposestvu dobili po 27 glasov, Nemci 10. Meščani so izvolili 9 Nemcev, kakeršni so Potočnik, Tomšek, Gol, občine pa 9 Slovencev. Poleg teh je v odboru še 6 velikih obrtnikov, ki stopijo brez volitve v zastop. Med temi sta dva Slovana. Večina je torej slovenska. Zastopu načeljuje g. Ivan Rogina, posestnik v Podgorju pri Slov. Gradcu.

Neva bolezen. V Brdih na Goriškem se je pojavila neka bolezen, ki je podobna koleri. V neki vasi tega okraja je zbolelo 40 oseb na tej bolezni, tri osebe so umrle. Nekateri menijo, da je temu krivo novo vino, ker se je letos škropilo v nenavadni meri z bakreno snovjo, katera je strupena.

Tržaške novice. V Trstu je irredentovska mladina ustanovila svoj klub, v katerem bi se gojila ljubezen do matere Italije, a vlada je ta klub že razpustila. Na galeriji mestnega zbora je ta mladina demonstrirala proti županu Dompieriju s klici „Abasso Dompieri“, ker je le ta dejal dvema magistratnima uradnikoma naj izstopita iz društva. — Štrajk tramvajskih kočijažev je končan. Vodstvo tramvaja bode želje kočijažev „preiskavalo“. — V Trstu sta dva pometarja napadla na ulici dva Slovence ter ju ranila, ker sta Slovence med seboj slovenski govorila.

Skriven slučaj. V Rudoncu, občini Virštanj pri Podčetrtku odšel je nedavno posestnik Martin Hernalts z doma, pustivši doma 18letno hčer Frančiko ter oba sina, eden 16, drugi 6 let stara. Na steni je visela nabita puška. Ko pride dekla domov, najde hčer ustreljeno na tleh ležati, puška pa je bila nekaj korakov od nje k omari prislonjena. Sama se tedaj nikakor ni mogla usmrtiti, brata pa trdita, da jima ni znano, kako se je zgodila nesreča.

Žalostne narodne igrace Slovanov imenuje „Tagespost“ to, da so v letnem poročilu kranjske gimnazije slovenska krajevna imena navedena v slovenskem, in ne v nemškem jeziku, ter pristavlja: „Damit werden die Windischen nicht die Welt erobern“. Se ve, Nemci bi rajši imeli za „Schweineland“ primerna nemška imena.

Lepe slike, kakor Vodnikovo, Slomškovo, „Ilirijo oživljeno“ prodaja sedaj po Kranjskem g. Sever, zastopnik zagrebške tvrde Peter Nikolič. Slike so jako cenene. Dobi se jih tudi na mesečne obroke.

Društva.

Zabavni večer priredi „Dobrodelno društvo tiskarjev na Kranjskem“ na korist božičnemu obdarovanju tiskarskih sirot, v nedeljo dne 21. novembra t. l. v Sokolovi dvorani v „Narodnem domu“ s prijaznim sodelovanjem slav. slov. del. pevskega društva „Slavec“ in oddelka slav. vojaške godbe c. in kr. pešpolka št. 27. Začetek ob 6. uri. Vstopnina 20 kr. za osebo.

Veselica v Laščah. Piše se nam: Velikolaška ženska podružnica sv. Cirila in Metoda priredi v nedeljo dne 21. novembra zvečer ob 6. uri v prostorih gospe Ane Hočvarjeve veselico v zanimivim vsporedom v družbine namene. Po govoru gospe notarjeve se bode citralo, deklamovalo, čaralo, srečkalo, predstavljalo veselo igro „Popolna žena“ in smejalo. Vstopnina za osebo je 20 kr., za tiste, ki utegnejo žrtvovati kaj več za našo družbo, je pa neomejena.

Slov. krščanskosocialna delavska zveza v Ljubljani. Zvezin odbor je takole sestavljen: predsednik g. Karol Polak, podpredsednik g. dr. Jož Debevec, tajnik g. Ivan Štefè, tajnikov namestnik g. Ivan Jakopič, blagajnik g. K. Zalesjak, blagajnikov namestnik g. Mittermayer, knjižničar g. K. Pip in knjižničarjev namestnik g. Golob. Na dru-

štvenem sestanku v nedeljo dne 28. nov. bode na vsporedu med drugimi zanimivostmi tudi predavanje o upeljavi elektrike in telefona v Ljubljani. — Češki krščanskosocialni listi „Slovensko krščanskosocialno zvezo“ pozdravljajo z iskrenimi besedami.

„Slovensko planinsko društvo“ je sklenilo, da priredi vsaki teden in sicer v ponedeljek v gostilni „Narodnega doma“ sestanek društvenikov in njih obitelji. Ker bode odbor vselej zastopan, imeli bodo društveniki priliko, zvedeti najnovejše odborove ukrepe in načrte ter sprejemati razne informacije in pojasnila. Posamezniki bodo poročali o nedeljskih izletih in nameravanem prihodnem izletu, itd. Ker se bodo tudi pevci večkrat udeležili, se sme upati, da postanejo planinski večeri zabavni. Prvi večer bo v ponedeljek 22. t. m.

Odsek amateur-fotografov „Slov. plan. društva“. Ker se zanimanje za ta odsek vedno bolj širi, priredi omenjeni odsek v torek, 23. nov. t. l. v društveni sobi „Slov. plan. društva“ (Narodni dom) ob 8. uri zvečer sestanek amateur-fotografov, na katerega se uljudno vabijo vsi p. n. gg. slov. amateur-fotografi, kakor tudi njih prijatelji, ki bi se radi seznanili s fotografijo.

Zbor „Glasbene Matice“ priredi pod vodstvom svojega koncertnega vodje g. Josipa Čerina s sodelovanjem solistov in slav. godbe c. in kr. pešpolka kralj Belgijcev št. 27 tri redne koncerte, in sicer dne 8. decembra 1897, 10. januarja in 4. aprila 1898. leta v Sokolovi dvorani „Narodnega doma“ z nastopnim programom: Bach J. Seb.: „Pasijon po sv. Matevžu“, za soli, dvojni mešan zbor, orkester in orglje. Beethoven Ludwig van: „Simfonija št. 3, Es-dur“, („Eroica“), za orkester. Bendl Karel: „Sveti večer“, balada za soli, osmeroglasen mešan zbor in orkester. Foerster Anton: „Domu“, za soli in moški zbor. Haydn Jožef: „Zapojte strune“ in „Nebesje oznanja“, mešana zbor z orkestrom iz oratorija „Stvarjenje“. Jenko Davorin: „Milan ouvertura“, za orkester. Ipavec Benjamin dr.: „Leži polje ravno“, za mešan zbor. Mašek Kamilo: „Samo-spevi“. Nedvèd Anton: „Oblakom“, mešan zbor. Parma Viktor: „Intermezzo“ iz opere „Ksenija“, za orkester. Saint-Saëns Kamilo: „Koncert“ za vijolončelo z orkestrom. Sattner Hugolin P.: „Studentčku“ za mešan zbor. Vilhar F. S.: „Samo-spevi“. Vilhar Miroslav: Ouvertura k spevoigri „Jamska Ivanka“, za orkester. Narodne pesmi. — Pogoji za naročbo na vse tri koncerte: Sedež I. vrste: 4 gld. za posamnika, 8 gld. za rodbino; sedež II. vrste: 3 gld. za posamnika, 6 gld. za rodbino; sedež III. vrste: 2 gld. za posamnika, 4 gld. za rodbino. Za rodbino štejejo trije člani; vsak član več plača 1 gld. za vse tri koncerte. — Predplačuje se lahko v dveh obrokih: pred prvim in pred drugim koncertom. Predplačila se sprejemajo v prodajalnici gosp. J. Lozarja na Mestnem trgu.

Novi društvi. Na Zgornjem Brniku se snuje novo slovensko bralno društvo, v Mošnjah pa ognjegasno društvo.

Razne stvari.

Povodenj v Petrogradu. Hud vihar je dne 17. nov. nagnal morje v mesto Petrograd, da je nastala povodenj. Nekaj delov mesta je zalitega z vodo; 1800 ljudij je brez strehe. Mnogo ladij je poškodovanih.

Nesreča na železnici se je zopet primerila dne 18. t. m. pri Plznu na postaji Veliki Bor. Železniški stroj je trčil ob osebni vlak. Pet oseb je bilo težko in deset lahko ranjenih. Nekaj voz je bilo popolnoma razbitih.

Mascagni dovršuje novo opero „La comedia dell' arte.“ Večino svojih oper je Mascagni v naglici zmašil, na novem delu pa skrbno dela že dve leti. Pravi, da bo delo velike umetniške vrednosti.

Orkan je razdejal mesto Loreto v Ameriki. Le malo poslopij je ostalo. Veliko ljudij je izgubilo življenje.

Potres se vedno ponavlja v mestu Hebu in Karlovih Varih. Sliši se podzemeljsko bobnenje. **V Monakovem** se je udrl pri neki kleti obok. Ponesrečilo se je 19 ljudij, mej katerimi jih je 8 ostalo mrtvih.

Konec sveta. Leta 1899, dne 13. novembra, torej malo pred otvorjenjem pariške svetovne razstave, utegne biti konec sveta. Znani Rudolf Falb pripoveduje, da istega dne naša zemlja morda trči ob planet „Tempel“ in se razbije. Planet bode bežal v tistem času preko tira naše zemlje in je torej mogoče, da trčita planeta drug ob drugega. Ako pa bode hotela sreča, da se to ne zgodi, pa je gotovo, da bodo padali gosti zvezdni utrinki „heonid“. Tako prorokuje Falb. V pomirjenju človeštva pa treba konstatovati, da je ta vremenski prorok prorokoval že marsikaj, kar se — ni zgodilo.

Renegat. Nemeč Ivan Haberhauer, dose-danji podžupan v Budapešti, je bil dne 8. t. m. soglasno izvoljen županom. V svojem nastopnem govoru je povedal, da je plačal kolek za 50 kr., zato da si bode ime pomadjaril. Imenoval se bode odslej Halmos. Nato je baron Liphay v daljšem govoru poslavil to patrijotično delo novega župana. — Na Kranjskem se tudi renegati bolj časté, kot pošteni Slovenci.

S Hrvatskega. Sodnija v Mitrovici je ob-sodila nekega Simunoviča na 18 mesecev težke ječe, ker je trdil, da je politiška oblast vzrok razširjevanju socijalizma na Hrvatskem. — Radi ustanka in politiških zločinov je obsojeno na

Hrvatskem to leto 500 oseb, 300 jih pa še čaka obsodbe. Prijetne razmerice!

700 let odkar rabimo premog. Letos je minulo že 700 let, odkar so ljudje našli premog in ga jeli spoznavati kakor kurivo. V početku so se zelo ogibali tega kuriva, menda zato, ker je smrdelo; in v 14. stoletju je bil uveden na Angleškem zakon, po katerem bi bil kaznovan s smrtjo vsakdo, ki bi kuril s premogom. No, kolika razlika mej sedaj in tedaj!

Posnemanja vredno je postopanje nadbiskupa v Zadru, ki je „Legini“ šoli v Arbanasih dovolil kateheta le s pogojem, da otrokom deli krščanski nauk na hrvatskem jeziku, ker so učenci gotovo Hrvatje. Tako postopanje bi bilo priporočati napram našim „Schulvereinskim“ šolam.

Ruski bogoslovci, katerih služba naj bi bila med preprostim ljudstvom, uče se tudi zdravilstva. Vlada je odredila ta poduk, ker je v Rusiji mnogo krajev, kjer daleč na okrog ni dobiti zdravnika.

Olomuški knez nadškof dr. Kohn je razdelil 529 690 gl. v dobrodela namene.

Jaroslav Vrchlicky je spisal veselo igro v treh dejanjih „Kralj in ptičar“.

Luki v Voloski in Lovranu bodo razširili. Vlada je dovolila v to svrhu znatnih prispevkov.

32

priporočila

svojo bogato zalogo vsakovrstnih
dežnikov in solnčnikov
po najnižji ceni.

Lekarna pri Mariji pomagaj

M. Leustek,Ljubljana, Reseljeva cesta št. 1,
zraven Mesarskega mosta.**Melusine- zobna in ustna voda**deluje izborno proti zobobolu in gnilobi zob,
utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz
ust, 1 stekl. 50 kr. 15 (52-48)

Neprekosljivega učinka je

Tanno-Chinin tinktura za lase,
katera ohranjuje lasišča, odpravlja luske in
preprečuje izpadanje las.

1 steklenica 50 kr z navodom.

Jedina zaloga:

lekarna pri Mariji pomagaj

M. Leustek.LJUBLJANA, Reseljeva cesta št. 1,
zraven mesarskega mosta. Levčeva hiša.
Telefon št. 68 v poljubno porabo.**Brata Eberl,**

Ljubljana, Frančiškanske ulice št. 4.

Pleskarska mojstra 4 (47-44)
c. kr. državne in c. kr. priv. južne železnice.Slikarja napisov, stavbinska in
pohišvena pleskarja.

Tovarna za oljnate barve, lak in pokost.

Zaloga originalnega karbolineja.

Maščoba za konjska kopita in usnje.

Alojzij Večaj,

pečarski mojster v Ljubljani,

Opekarška cesta št. 61.

priporočila svojo izborno zalogo vsakovrstnih

pečij iz glinaste snoviod najprostejših do najfinejših rujave, zelene
ali bele barve. Izdeluje na željo tudi peči v po-
ljubni drugačni barvi.Natančno izvršuje naročila na štedilnike ter jamči
za vse svoje izdelke jedno leto.

Cene nizke. 1 (47-44)

Naznanilo in priporočilo.

Slavnemu občinstvu najljudneje priporočam svojo

bogato zalogo

najraznovrstnejših

klobukov, cilindrov čepic i. t. d.

Zagotavljam dobro blago in nizko ceno.

Velepoštovanjem

8 (52-46)

J. Soklič,

Stari trg št. 1 (pod Trančo).

IVAN KORDIK v LJUBLJANI,

Prešernove (Slonove) ulice št. 10—14.

Trgovina z norimberškim
in galanterijskim blagom in
igračami.Priporočila poleg vsake vrste namizne
oprave (nožev, vilic) z lesenim, roženim
ali koščenim ročajem, posebno pripoznano
najboljše izdelke c. kr. priv. dunajske tvornice

„W. Bachmann & Comp.“

iz alpake in alpaka srebra, ter jamči za
trpežnost in trajno posrebenje. — Žlice,
noži, vilice, tase, svečniki, na-
mizja, cerkvena oprava i. t. d. so
na izbero po najnižjih cenah.Župnim uradom, kavarnarjem in go-
stilničarjem se dovoli nakupu primeren
rabat.Cenilne pole se razpošiljajo zastonj in
brez poštnine

Velepoštovanjem

Ivan Kordik.

95 (6-1)

Restavrant „Narodni dom“.Dovoljujem si slavnemu občinstvu naznaniti, da začnem v
soboto zopet točiti **izborno** in jako priljubljeno**budjejoviško pivo**

iz akcijske pivovarne v Budjevicah.

Z velepoštovanjem

Gregor Majnik,
restavrant.

96 (1-1)

Otvoritev gostilne.Udano podpisana naznanja slavnemu ob-
činstvu, da je otvorila**gostilno na Židovski stezi, št. 4**v novo zgrajeni Godčevi hiši, ter si usoja —
glede na lepe, zračne prostore — vabiti p. n.
občinstvo k obilnemu obisku, zagotavlja vedno
dobro pijačo in izvrstna jedila.Sprejemajo se tudi naročila na obed ali
na popolno hrano.

93 (3-3)

Z odličnim spoštovanjem

Marija Borštnik

Židovska steza, števil. 4.